ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՑԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

41ըդ ՏԱՐԻ—ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ | Թիւ 10 | *17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1907*

Նամակ կամ ո՛եւէ գրութիւն պէտք է ուղղել առ

ՍԻՄՈՆ Հ. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

Հեռեւեալ հասցէիւ

Կ. Պոլիս, Պալըգ-բազար, Նաֆիա խան, Թիւ 16

درعلیه ده بالق پازارنده نافیه خانده ۱٦ نومروده پونچ غزته سی اداره خانه سی

Rédaction de la Revue arménienne POUNTCH

16, Nafié han, Balouk-Bazar, Constantinople

Արտօնատէր
ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

Պատասխանատու-Տնօրէն
ՍԻՄՈՆ ՉԷՕՄԼԻՔՃԵԱՆ

Տպագրու Թիւն
ՉԱՐԵՀ Ե. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Կարեւոր Ազդ

ՍԱՐԳԻՍ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Մանչեսթրի մէջ հաստատուած Սարգիս Գույումճեան և Ընկ. (Լիմիդըտ) հանրածանօթ Տունն, որ Պուլկարիոյ համար մասնաճիւղեր ունի, Սոֆիա, Վառնա և Փիլիպէ, կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՝ բացարձակապէս կը հերքէ ատենէ մի վեր իր մասին չրջաբերուած աննպաստ գրոյցները չարամիտ անձանց կողմանէ, որք դատի պիտի ենթարկուին Ուստի երախտապարտ պիտի մնայ իր յաճախորդներուն և բարեկամներուն ա-նո՛նց՝ որ այդ թշնամական լուրերը տարածող անձանց մասին տեղեկութիւն առն իրեն։ Իրմէ դրամ ստանալիք անձերէ կը խնդրէ որ Ռուսճուգի մասնաճիւղը ներկայեցնան, ուր անմիջապէս պիտի վճարուին պահանջուած գումարները, ի՛նչ ալ լինի քանակութիւնը։ Ի վերջոյ, կը ծանուցանէ թէ՝ իր գործերը չատ բարգաւաճ վիճակի մը մէջ կը գտնուին, և իրը ապացոյց ատոր՝ իր հաշուեկշիռն ամենուն ծրտմադրութեան ներքեւ դրած է։

Կիրակոսեան Եղբարք

ԻԶՄԻՏ, ՀԱՄԻՏԻՇԼԻ ՀՈՏԵԼԻՍԻ. ԼԻՄԻՏԻՆ ԿՈՒՐԳԸ, ԹԻՒ 55

Կը պատրաստեն արանց և կանանց ամէն տեսակ ոտնամաններ։

Կը կատարեն նպարեղինաց և երկաթեղինաց վերաբերեալ ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ։

Կը հայթայթեն օրուան կարեւորագոյն հրատարակութիւնները և ամէն տեսակ տպագրական գործեր։

Կը բաժանորդագրեն Փունճ լրագրոյ։

Աժենուն վնտռած ՏՈՒՆԸՆ ՆԵՐՍԸ, և դեռ նոր լոյս տեսած, ի վաղուց հետէ սպասուղ ՊԱՐՏԻԶ ԲԱՐՈՑԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ամէն տուներու պիտանի գիրքը՝ կարելի է ստանալ Կիրակոսեան Եղբարց վիջոցաւ։

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՑԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

41րդ ՏԱՐԻ—ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ | ԹԻՒ 10 | 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1907

ՍԱՂՄՈՍԱՍԱՂՕՐՔ

Գրեց՝ Ե. Գ. ՄՐՄՐՐՍԱՆ

Հետեւեալ ոտանաւորեալ Սաղմոսաշօթքը, որ Հայր-Մերէն ետք Հայոց մէջ ամէնէն աւելի յաճախած «Ողորմեա ինձ Աստուած» Սաղմոսի յանգաւոր տարաչափութիւնն է՝ յօրինուած ասկէ 5 տարի առաջ ի Յոպպէ «Ալէլուիա»ներու հեղինակին կողմէն, վանական միօրինակ կեանքէ պահիկ մը վայրափոխութեան համար հեռանալով Միջերկրականի լոյծ եղերաց վրայ օգտիմած միջոցին, և ձօնուած իր սիրելի Աստուածածան մաքրակրօն բարեկամին՝ հանգուցեալ Մարբէ Ս. Մարկոսեան Արքեպիսկոպոսին, տեղէ մը ձեռք անցուցած ըլլալով՝ կը հրատարակենք հաճոյքով, Մարբէ Սրբազանի ձօնեալ նախաբանովը:

ԱՌ ԳԵՐ. ՄԱՐԲԷ ՍՐԲԱԶԱՆ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Յոպպէական լոյծ յեղերաց
Ցներաւաղէմ Յիսուսացած,

Ուր եօթնամեայ աւուրս նըժդեհ
Գլեցլ տաճ՛ար անփա՛ռ անվեհ,
Ա՛ռ բարեչանն Հա՛յր Սըրբազան
Մամբրէ, Թըռի՛ր քարտ Մուսական՝
Ըզմարմնաքնար քերթողին սուրբ
Կայծեակ զոսփերըն յանդիպ հաւրը.
Թէ՛պէտ տըկար թէ՛ և ամօք՝
Հաչտ հայեսցի նա քեզ աչօք:
Պանդուխտ լինձ, գլուխ պանդուխտ գրապան
Քան զայս չունիմ աւիւն ի խթան:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Ողորմեա՛ լինձ, ա՛վ իմ Աստուած,
Ողորմութեամբըդ քով մեծաւ,
Եւ գըթութեան քոյ ըստ ամբաւ՝
Թաւեա՛ ըզհայլս իմոյ մեղաց:
Եւ տաւե՛լ լըւա՛ պիս, Տէ՛ր,
Ցիմ անօրէն գործոցըս բիւր,
Եւ ի չարեաց իմոց անլուր
Մաքրեա՛ սըրբեա՛ պիս անեպակր:
Գիտե՛մ զարտաս իմ անօրէն,
Որ պատկերին լինձ յարակայ,
Մեզա՛յ ես Քե՛զ միայն մեղա՛յ.
Ե՛ս եմ չարեաց պատճառ առաէն:
Այլ դուս, հըլօ՛ր, միշտ արդար ես
Ցամենայնի՝ ի բան ու ի գործ,
Դուս միշտ յաղթող և աւրըդ ի փարձ՝
Նոյն յաւիտեան ի դատել քեզ:
Զիս անօրէ՛ն մայր յըղացաւ,
Ի մեզս նայնպէս ծընաւ պիս նոյն.
Դուս սիրեցեր ղճշմարտութիւն.
Իմաստութեամբ ինձ յայտնեցեր.
Զանյայտ ծածկեալս լինձ յայտնեցեր.
Ցօղեա՛ յիս, օ՜ն, մշակաւ ցօղեա՛,

Եւ սուրբ եղէց. լըւա՛ լըւա՛,
Ջիւնաապիտակ եղէց ինձ, Տէր։
Զաւրախաւթիւն և զգնծութիւն
Սղգեա՛ ունկանցս, ու՝ ոսկերքս անպէն
Ինկրատատար թո՛ղ ցնծասցեն՝
Լըքեալ վըշտաց ըզձորձ փըծուն.
Դարձո՛ զերեսըդ յիմ մեղաց,
Ջնջեա՛ զպարտեաց իմոց ըզգիր.
Ըզսիրտ ուղիղ և զոսուրբ յի՛ս դիր,
Ո՛վ գըթութեանց աղբիւրդ Աստուած.
Նորոգելով համայն և յիս
Զհոգի հըզօր անաղտ ու՝ անմահ,
Մի՛ ընկենուր զիս ի բացեայ
Մի՛ զսուրբ Հոգիդ սիրժեր սըրտիս։
Փրկութեան քո ըզգնծութիւն
Տո՛ւր ինձ Աստուա՛ծ իմ զօրութեան,
Եւ հաստատեա՛ զիս յաւիտեան
Իշխող Հոգւովըդ քով անքուն։
Ուսուցի՛ց ես անօրինաց
Ըզճանապարհսըդ երկնային,
Եւ ամպարիշտք առ քեզ դարձցին,
Ո՛վ փրկութեան հանուրց Աստուած։
Ի յարենէ փրկեա՛ զիս Դու.
Յարդարութիւնդ ամէնակալ
Ու՝ ի զօրութիւնդ համաձուալ՝
Թո՛ղ ցնծասցէ հիքիս լեզու։
Եթէ բանաս զիմ ըզչրթունս՝
Ո՛ Տէր, բերան իմ երգեսցէ
Ինկրատատար ի սուրբ սրտէ
Զերգս օրհնութեան քո զըւարթունս։
Թէ կամեցեալ էիր յերկինից
Ըզպատարագ՝ ընծայէաք,
Զը հաճեցան ոսկոյն քո կամք
Ընդ ողջակէզըս մեր անբիծ։
Քեզ պատարագ՝ հոգի խոնարհ,
Դու զսիրտ մաքուր և հոգի հեզ

Զառնես, Աստուա՛ծ, երբէք անտես,
Նայք չէն ըլլար ինձ արհամարհ։
Ցայնժամ ընդ զոհս արդարութեան
Եւ նոր պղակէզըս հաճեցիս.
Ինձ պատարագս յայնժամ անդ լիս՝
Հանցեն զուարակս ի սուրբ սեղան։

Ե. Դ. Մ.

1 Մայիսի 1902 ի Ցողպէ

ԿՈՏՐԱԾ ՍՐՏԸ ԹԷ ՃԵՂՔՈՒԱԾ ՁՄԵՐՈՒԿԸ

Ն. ՎՐԴ. Դ.ԻՆ

Իրիկնամուտը տակաւ կ'սկսի իւր սեւորակ վարագոյրը տա-
բածել լոյսին վրայ, պժգալի, արգահատելի, խաւար տեսարանով
մը, մարդկային ամբոխին մէջ գտնուած ազէտ, խաւարեալ մըտ-
քերու նման, մինչ անձրեւը երկինքէն կը մաղուի և կը յայտնէ
մօտակայ մրրկի մը ծագումը կամ ամպերու սրոտումը, փայլա-
տակումը։

Շուկայի եռուզեռը ցանցառնալու վրայ է, ամէն ոք Հայի
Պայքարէն դադրած է. ոմանք կերթան լրւնոց ընտանեկան յար-
կին տակ անոյշ ժամանցով մը հրճուիլ և քաղցը ժպիտներով յու-
սալ ըմբոշխնել երջանկութիւնը. իսկ անդին, մարդկային խաշոր
ամբոխ մը՝ ճիշտ հակառակին տուր՝ օրուան անհրաժեշտ եղող
Հայի Պայքարէն եաքը, կ'երթան պայքարիլ ներքին Ջուրի պաղը-
դուն գաւաթներուն հետ, կարծես՝ յօժարակամ պատրաստելով
իրենց ապագայ թշուառութեան քառսը, բա՛յց, ուր՛ւի դժբախ-
տարար իրենցմէ կախումն ունեցող անմիտ խեղճերուընը։

Շուկայէն կը վերադառնամ. մաղուող անձրեւէն չթրջիլու և
ժամ առաջ ընտանեկան անդորրաւէտ մթնոլորտիս մէջ հանգստա-
նալու համար կ'շտապեմ քայլերս, հեռանալով այլ եւս Հայի Պայ-
քարի ազմա՛կէն, չանթա՛խից միջավայրէն, ուր քանիներ թըշ-
ուառութեան, ա՛ւր քանիներ երջանկութեան շաւիղը կը փոխեն
օրէ օր։

Թաղին առջեւ առաջին քայլերս կը տկարանան պահ մը, և

անկիւնը գանուող աղբիւրի մ՚առջեւ լացող տղեկ մը ուշադրութիւնս կը գրաւէ, մինչ իրմէ քիչ հեռու գանուող խոշոր ճեղքուած ձմերուկ մը կուահել կուտայ ինձ պատճառը այդ խեղճ տակարակամ տղուն լալուն:

Ջովը մօտենալով՝ ի՞նչ կը ըլլամ ափսոսել, գարմանները առաջարկելով իւր պզտիկ մխիթարն անկեղծ կսրտած սրտին. տղեկը հեծկլտանքներով մատին ծայրովը է որ ցոյց կուտայ ճեղքուած ձմերուկը, որուն պատճառաւ մ՚վ գիտէ ինչ հայհոյութիւններու, յանդիմանութիւններու պիտի հանդիպի այդ խեղճ պզտիկը, իւր տիրոջ կողմէ:

Բայց մի՛ անհանար, տղա՛յ, կը ձայնեմ, ուրիշ մը կը գնենք և դուն կը տանիս գայն յանձնել տիրոջդ տունը:

Չէ՛, չէ՛, չըլլար, ան կ՚իմանայ վերջը... : Եւ հեղեղի նման արցունքներ կուգան ողողել իւր կարկատուած բաճկոնին կուրծքը, և մինչ տղան իւր հեծկլտուքին մէջ կը կրկնէ սա՛ խօսքը. — «Չէ՛, չըլլար, վերջը ինչ պիտի ընէ ան գիս»:

Մի՛ լար, մի՛ լար, խեղճ տղայ, ես, քալէ՛, ես տիրոջդ կը պատմեմ եղելութիւնը. ան քեզի բան մ՚ալ չըներ. արդէն անգամ մը տղուտր մը նայէ՛ սա խոշոր ձմերուկիդ. միթէ կրնայիր դուն մինչեւ տիրոջդ տունը տանիլ գայն:

Ջեմ ուզեր, չպիտի երթամ, ա՛խ, և վերտին հառաչ մը կ՚արձակէ իւր կուրծքէն, ճեղքուած ձմերուկի մը համար, և ահա՛ կրկին արցունքներու ողբաձեւ շարքը կը գլորին իւր վտիտ այտերէն դէպ ի վար:

Իւր տղու անմեղունակ սրտին արժանապատուութեան վիրաւորանքն էր, որ կը հարկադրէր գինքը միշտ ըսել. — «Չէ՛, չըլլար, չեմ ուզեր»: Սակայն, ի վերջոյ՝ գլխահակ՝ կոտրած սըրտով մը, և ի հարկէ ստիպեալ՝ սկսաւ երթալ տիրոջը տունը, ճեղքուած խոշոր ձմերուկին իւր բազուկներուն մէջ պահած: Ո վ գիտէ ինչ սրտաճմլիկ հայհոյութիւններ պիտի լսէ խեղճ տղեկը իւր տիրոջմէն, և այդ նախատինքներուն վրայարէն պիտի ստիպուի իւր խոշոր... յանցանքին, մեծ... սխալին համար՝ թողութեան չնորհն խնդրել... տիրոջմէն:

Ես՝ ա՛լ բաժնուած էի տղեկին քովէն, բայց իւր «ա՛խ»ը դիս մնաղարտ ըրած է մինչեւ ցայսօր, սա՛ մեր կեանքի հանդէպ ուշնեցած ծուռ ըմբռնումներու վրայ, որոնք կարծես արդի պահանջմանց ճիշդ հակապատկերներն են:

Այսօր, երբ ամէն քայլափոխիդ կը հանդիպիս խանութներու, որոնց մէջ գտնուող պզտիկներն են, որոնք ուշադրութիւնդ կը գրաւեն. լինը, տասը, տասնեակու տարեկան խեղճեր, որոնք դեռ մանկապարտէզի մը չրջանն հազիւ աւարտած՝ ահա՛ նետուած են շուկայի ապականեալ բարքերու ալոտոտ մթնոլորտին մէջ, վարակուելով՝ բազմացնելու համար ոտաւար թիւը բարոյազուրկ վարակեալներու։

Բայց չէ՞ որ այդ փոքրիկներուն վաստակած ուժը, տասը, կամ քսան դրուշ շաբաթականը կրնայ մասամբ անփոյթ կեանքի մէջ մղել հայրիկը, որ այսպէսով՝ տղոց շաբաթականին ապաւինելով՝ աւելի հանգիստ կուլ կուտայ ճերմակ չուրի հիւթեղ ոգին։

Թո՛ղ փոքրիկը գիտուքեան լոյսէն զրկուի, թո՛ղ ան ալ իւր մեծերուն պէս խճողուած ամրոխին մէջ խառնուի իւր բարոյազուրկ կենցաղով. խղճի չէ՛, թո՛ղ պզտիկը դրամ վաստակի. հապա չկայանա՞ր մինչ մարդու մը ազնուութիւնը, մարդկութիւնը...։

Ուսման հանդէպ ցոյց տրուած այս անփութութիւնը, կրթութեան հանդէպ ցոյց տրուած այս անտարբերութիւնը և մանաւանդ տնտեսագիտութեան հանդէպ ցոյց տրուած այս արգահատանքին իրա՛ւ որ այպանելի չէ՞ մինչ։ Չէ՛ որ մեռելի մը իրը վերջին յարգանք ափերով դրամ կը հապշտակենք ալքոլի մինչոցաւ. չէ՞ որ կնանիքի մը կամ պատկի մը մեծափառ երեւոյթով չհայլանքներ կ'անձնուիրենք, անդին ամինէն կարեւորը, ամինէն անհրաժեշտը անտես առնելով. և ա՛յս ծիծաղելի, այպանելի, անտեղի չէ՞ մինչ։

Ալքոլամոլութեան, չափէն աւելի հեշտասիրութեան, անբարոյականութեան կինցաղի քիչ գոհերէ չրջապատուած ենք. և թէ՝ դժբախտաբար հակառակ քսաներորդ դարու գաւակներ ըլլալնուս (ըստ արտաքին պճնեալ դիտակիցնուց) օրըստօրէ կան հակայաքայլ աճում մ'է որ կ'աւնենանք դէպ ի թշուառութիւն, խեղճութեան վիհը, անկումի քաոսը, մի՛ միայն մեր միտքի տըգիտութեան պատճառաւ։

Այդ պզտիկին ճերքուած ձմերուկի մը համար իւր կատաղի սրտէն դուրս պոռթկացած «ա՛խ»ը, ո՛վ գիտէ, լինչ լուռ անէծքներ կը պարունակէ, անէծքներ՝ որոնք ժամանակի չրջանի հալոմամ տակոսաբեր լինելէ երբէք չպիտի դադրին, ա՛րքան ժամանակ որ գիտութեան լոյսը, ուսման, կրթութեան, տնտեսագի-

տուբեան ջահն Հայի Պայքարին մագնիսը լինին։ Եւ այսօր, հայրերը, անա՛րգ ծնողքները, որոնք իրենց ալքսլին, ծխախոտին, և կամ քամծին հաճոյքին համար տասը գահեկանի նպաստի մը յուսով երբ իրենց անմիզ զաւակները ժամանակէն շատ կանուխ կը նետեն ասպարէզ, չուկայ, լինկած բարքերու հոսութեավայրը, վազը, գայթ դղեան. իրենց անխոհեմութեան վրայ, բայց շատ ուշ, այո՛, չա՜տ ուշ, դի իրենց զաւակներն, ծնողական կոյր մըտքերու այդ տարտարախոհ գոհերը, բարգուած ձուլուած պիտի լինին հինցած գօսացածներու, անկարե՛ւոր և տխե՛ղծ արարածներու վրայ։

ԳԻՈՐԳ Մ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ՅՈՒՇԻ ՓՇՈՒՐՆԵՐ

Տղայ էի դեռ պզտիկ, ցաւէ՝ վշտէ՝ անգիտակ,
կեանքը ըսուածը լինէ համար գրքի էջ մ'էր սպիտակ,
Ուր իմ մտածներս գրէլին վայելք՝ բերկրանք ու հրճուանք
Պիտի փախչէ՜ին եղեր բայց, ա՛յդ ժամերն ու օրերն թանկ։

Գի՛տեմ, օր մ'ալ ծալ գայի, ուր գրեթէ օրն ամբողջ,
Որսացի ես շատ ձուկեր ու պահեցի զանոնք ողջ.
Լաւ կը յիշեմ որ երբեմն վէրքեր կուտար կարթն անոնց,
Բայց այդ օրերն ու ժամերն լինէմէ խոյս տուին չատոնց։

Օր մը պիտի գայ եղեր, ուր իմ սիրտս ալ ձուկի պէս,
Որս մը ըլլայ կարթի աչքին ա՛յն հմայիչ աղջկան,
Որուն տեսած ցաւերը դեռ սրտիս մէջ մնան կուգան։

կեանքը ա՛յս է եղեր, ա՜խ, երէկ ե՛ս էի որսորդ,
Հիմակ ալ որսը կ'ըլլամ, ու կը կրծէ զիս այդ որդ։

ՎԱՐԴԵՐԵՍ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ 1903 տարւոյ յաջող շրջանաւարտներէն Պ. Ռուբէն Զիլինկիրեան, որ այժմ ի Զուիցերիա բժշկութեան կը հետեւի, վերջերս գանկաբանութեան մասնագիտական քննութեան մէջ 52 եւրոպացի մասնակցողներու մէջէն առաջին հանդիսացեր է։ Ասուասիկ Պէրպէրեան վարժարանի փառքը կազմող յառաջդիմասէր ուսանողի մը գիտական յառաջդիմութիւնը, որ զմեզ եւս կ'ուրախացնէ իբր Պէրպէրեան վարժարանի յարատեւութեան ցանկացող։ Առաւել յաջողութիւն կը մաղթենք Զիլինկիրեան Ռուբէն էֆէնտիի։

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅԷՆ հետեւեալը կը գրեն մեզ Նոյ. 8 թուակիր նամակաւ.—«Այսօր դժբախտութիւնն ունեցանք հոգին յանձնելու քաղաքիս պատուաւոր Անձնուրաւթիւններէն ծնունդով Պարտիզակցի, նախորդ քաղաքապետական ճարտարապետ, այժմու քաղաքապետական ճարտարապետ Յովհաննէս և Մխիթար էֆէնտիներու հայր և Պոլսոյ ճարտարապետներէն Սահիան էֆ. Գալֆա Ազարեանի մեծ հայր՝ ՊԵՏՐՈՍ ԳԱԼՖԱ ԱԶԱՐԵԱՆը, որ եղբայրն է նաեւ Պարտիզակի Տ. Մկրտիչ քահանայի: Յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ մեծ շքով, մասնակցութեամբ Տ. Տ. Սահակ Սրբազանի Ս. Աստուածածին Հօր, Աւագն. Փոխ. Տ. Պարգեւ Վրդ. Սուքիասեանի, որ դամբանական խօսեցաւ, և վեց քահանաներու և ի ներկայութեան պատուաւոր խառն բազմութեան»: —Իմբաղրութիւնս ալ կը յայտնէ իր ցաւակցութիւնները Հանգուցեալին պարագայիս և մխիթարութիւն կը մաղթէ:

ՊԻՏՐՈՒԹԻ 2 Նոյ. Թուականաւ մեզ գրուած է հետեւեալն, զոր անկազմութեամբ կը հրատարակենք, միանգամայն սիրայօժար հրատարակել խոստանալով այս թղթակցութեան իբր պատասխան մեզ հասած ա՛և է գրուած.—«Հնամենի և լուրջ փուճչի մը ջոգացաւ մեր սրտատուչ բողոքները և արդար տրտունջները կը յայտնենք հրապարակաւ տեղւոյս հոգեւոր հովիւ Տ. Գէորգ արեղայ Ճանըզեանի մասին, որուն վարքն ու բարքը և ընթացքը հեռի են պատուաւոր ըլլալէ: Սոսկ է որ երեսուադեմ իւր կըրթական ամենախոտոմնալից վիճակին մէջ իսկ չէ կրցած կարող եկեղեցականներ հասցնել, անչուշտ մի՛շտ յարգելով բացառութիւնները, որոնք շատ հազուագիւտ են, բայց դէթ դժուա՛ր է իրենց բարոյական տմարտ պահելու գիտակցութիւնն ունեցող վարդապետները ունենալը: Վերջերս Բիւզանդիոնի մէջ չա՛տ իրատացի գիտողութիւններ հրատարակուեցան Տ. Ճանըզեան Վրդ.ի համար, սակայն մեր հոգեւոր Հովիւը յաջողեցաւ վերջերս «Մանզումէ»ի մէջ Ա. Գրագիրեան ծածկանունաւոր այդ գիտողութիւններն հերքելու և ճշմարտութիւնն առաթուր ընելու: Բայց ողջախոհ Հասարակութիւնն անչուշտ կարեւորութիւն չընծայեր այդ

կարգի ստայօգ հրատարակութեանց և հերքիագիրներու։ Պէյ-
րութի մէջ 25—30 տուն Հայեր կան, և սակայն կարելի չէ գտնել
մէկը՝ որ համակիր ըլլայ մեր հոգեւոր հովիւ Տ. Ճանըզեան Ա-
բեզայի, մինչ նա՝ առանց փափկանկատութեան՝ իւր անձին ներ-
բողը կ'ընէ, և իրը եկեղեցականաց ամենէն ազնիւը և լաւ
կեանք ունեցողը կը հռչակէ ինքզինքը։ Մենք առ այժմ չենք ու-
զեր ղբաղիլ իր արատաբեր և նեղբերն յոռի վիճակներով, և հար-
կին վերապահելով անոնց յայտնութիւնը։ Սակայն, Պատ. Փունճի
մէջտեղ վերջին անգամ ըլլալով պիտի խնդրենք երեսադիմի Տ.
Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքէն, որ՝ եթէ հնար է, յարմար և
լաւ մէկը նշանակէ տեղւոյս հոգեւոր հովիւին տեղ, որով միան-
գամ ընդ միշտ պիտի վերնան դանդատներն, և ժողովուրդը՝
խաղաղ ուձացութեան հանդէպ իր եկեղեցւոյն, ըստ առաջնոյն պիտի
չարունակէ իր տաք վերաբերութիւն ցոյց տալ»։ ՊԻՏՐՈՒԹՑԻ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ՄԷՋ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ձանօթ և պատուաւոր Անձնաւորութիւններէն
մին հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է մեզ, զորս ան-
կոշմնակոլութեամբ կը հրատարակենք։—

Նիկոմիդիոյ թեմը կարեւորագոյն վիճակ մ'ըլլալով, բախտա-
ւոր է Տ. Սահեանեան Ս. Եպս. Յակոբեմեանի նման ձեռնհաս
Առաջնորդ մ'ունենալուն համար, սակայն Նիկոմիդիոյ կրթական
և եկեղեցական գործը չատ յաջող և գոհացուցիչ վիճակի մէջ չէ,
որովհետեւ Ազգ. պաշտօնական մարմնոց անգամներու մեծ մասը
չունին իրենց պաշտօնին դիտակցութիւնը։ — Վարժարանաց չէն-
քերն հետզհետէ անբնակելի դառնալու վիճակին մէջ ըլլալը զգա-
լով, որպէս զի ժողովրդեան բեռ մը չըլլայ, Ս. Առաջնորդ Հայրը՝
պրեթէ տասնեակ տարի առաջ, փառ մը չվնեց և փոխանակ
նոյն խոշ դրամական նպաստաւոր պայմաններով խնդրարկուներ
րու յանձնելու, յարմար գտաւ չահագործել, որպէս զի կրկին
չահ ձեռք բերէ և ժամ առաջ կատարէ ժողովրդեան պէտքը։
Սակայն, ցաւալի է ըսել որ ցայսօր մեքաղիմ մ'իսկ ձեռք անցուած
չէ, յոռի մտադրարարութեանց և մտտնաւորներու քմահաճոյից

երեսէն։ Կա՛յ աւելի ցաւալին. վարժարանաց չէնքերն հետզհետէ փլչիլ կ՚սպառնան և ուշադրութիւն դարձնող չկայ։ — Բազաքիս մէջ (Նիկոմիդիա) ա՛ և է Ազգ. Պաշտօնական Մարմին գոյութիւն չունի, բայց ի գլուխ հինգ տարիներ առաջ իբր առժամեայ կազմուած չորս անդամներէ բազկացեալ Թաղ. Խորհուրդէ մը, որուն առենապետը և եկեղեցպանը նախորդ անանկացեալ մ՚է, և ցաւալի է ըսել որ վարչութիւնն ալ յանձնուած է յաջորդէ յաջորդ փսխանցուած քարտուղարի մը, անդամոց անկարողութեան պատճառաւ։ Ըսել է որ բոլոր Ազգ. կրթ. կամ վարչ. խնդիրներ կը մնան մէկ մարդու ձեռք և անոր քմահաճոյքէն կախեալ են։ — Դարձեալ Ս. Առաջնորդ Հօր հոգածութեան չնորհիւ, ի վաղուց հետէ կարևոր պակասը զգալի եղած Դպրաց Դաս մը կազմուեցաւ գրեթէ երկու տարիներ առաջ՝ ձեռնհաս և կարող երիտասարդներէ, որոնք անխոնջ չանքերով հոգ տարին Ս. Եկեղեցւոյ պայծառութեան, և ժողովրդեան մէջ տարածելու եկեղեցասիրութիւնը։ Բայց վերջերս ցաւ ղգայ ժողովուրդը, լսելով որ այս խումբն ալ հրաժարիլ ստիպուած է քմահաճոյքի մը պատճառաւ։ Երբ ժիչտ դասատուն բարեհաճութիւնը չէ ունեցեր չայելու թաղականութեան քարտուղարին եօը, և այս պարագան առիթ տուեր է որ, հակառակ կանոնագրի տրամադրութեան, առանց Դպրաց Դասու տեղեկութեան, հրաժարեցուցուի այդ ձեռնհաս երաժիչը և նորը բերուի։ Բնական է որ այս կարգադրութիւնը չափազանց ընդունելի չէր Դպրաց Դասուն կողմէ, քանի որ մեղմնչում մ՚է եկեղեցական շահերու՝ և կանոնի դէմ, և մանաւանդ նկատելով որ թաղականութիւնը կանոնագրի հակառակ և մեծ սխալ մը գործած է, նկատելով որ նոր երաժիչը թէ՛ տարիքով և թէ՛ հասակով և թէ՛ իր մտքով և թէ՛ արհեստով տղայ մ՚է դեռ։ Ս. Առաջնորդ Հայրը՝ իմանալով այս պարագան, կը փութայ քաղաք, իր գալուստի կարևոր գործերը թողլով, այս խնդրոյն կարգադրութիւն մը տալու համար։ Սակայն ցաւալի է ըսել որ քարտուղարը կը յաջողի համոզել նաև Ս. Առաջնորդ Հայրը, որ կը հրամայէ Դպրաց Դասուն՝ ընդունիլ թաղականութեան քարտուղարին այս ապօրինի կարգադրութիւնը, մինչ որ անկարելի կ՚ըլլայ սկզբունքի դէմ գործել չուզող Դպրաց Դասու ազնիւ երիտասարդաց։ Ահա այսպիսով եկեղեցին այսօր թափուր կը մնայ և Դպրաց Դասէ զերծ, մէկ-երկու անձանց քմահաճոյքներուն պատճառաւ։

Սիրելի է յուսալ որ՝ Ս. Աստուածածնի Հայրը՝ իր ծանօթ ձեռնհասութեամբ, չպիտի ընդունի Դպրաց Դասու հրաժարականը և նոր այժ պիտի տայ անոնց, խրախուսելով զանոնք, և դրուատելով, զի անոնք կրցած են պահել և գործադրել իր (Ս. Աստուածածնի Հօր) կանոնագրի տրամադրութիւններէն, մինչ որ հարկ էր արդէն։ Այս կերպով միայն կրնայ լեցուիլ այն պակասը՝ զոր Դպրաց Դասու հրաժարմամբ պզտիկ եղած է։

—Ինչպէս ամէն կազմ, մեր Ս. Աստուածածնին եկեղեցւոյ մէջ ալ Պաշտօն և Պատարագ մատուցուեցաւ ի հանգիստ հոգւոյ Ս. Հայրապետին ամենայն Հայոց։ Պատարագեց Ս. Աստուածածնի Հայրը. նեղկոյ էր խոսիլ բազմութիւն։ Աստուածածնի Փոխանորդ Տ. Պարգեւ վրդ. Սահակեան պատշաճ քարոզ մը խօսեցաւ։ Այս տխուր արարողութեան ալ ղպռլի եղաւ Դպրաց Դասու պակասը։ Նոյն օրն Ազգային վարժարանք փակ էին՝ ի նշան սգոյ։

ԹՂԹԱԿԻՑ ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՑ

ԳԻՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՆԵՏԱՓՈՒՓՔ

Այսօր ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհը կը ձգտի տնտեսական գօրաւոր և ամուր հիմի մը վրայ դնել իր գոյութիւնը։ Շահի կեանքը, գոյութեան պայքարն ու նիւթական վիճակը՝ մարդոց անհատական գործունէութեան ու այժի սահմանէն դուրս ելլելով՝ ձեռք կ'երկարեն ուրիշ ընդարձակ տնտեսական շրջանի մը, ուրիշ լայն պայմաններու և ուրիշ արդ'իւնաբեր չահատանններու։ Ան-հատներ ու ժողովուրդներ, տնտեսական ընդհանուր գործունէութեան մը կը խառնուին՝ պայքարելու և անհատական բարեկա-ւութիւն մը ապահովելու համար։ Անհատական չանքեր, անհա-տական շահու զգաստութիւն առաջնորդած՝ կը բազդրուին, կը համադրուին և ընդհանուր կազմակերպութեան մը ներքոյնակ կազ-մակերպութիւնով երեւան կը բերեն ամբողջ տնտեսական դուրքիւն մը, որ ամէն առնէ ուրիշ հիմն է որ ունի իր մասնայատուկ պայմաններն ու համապատասխան հանգամանքները։

Մշակուած ժողովուրդները, արդէն իսկ զգացած տնտեսական կեանքի մը պահանջումները ու անհրաժեշտ կարեւորութիւնը, միտքի բանական աշխատութիւն մը կը վատնեն կարելի եղածին չափ գիտական սկզբունքներու վերածելու տնտեսական կեանքի այն հանգամանքները, որոնք տակաւին մէկ գար առաջ խառն ի խառն ամբողջութիւն մը կը կազմէին՝ ազգին անդին ցրուած օրէնքներու և զանազան սկզբունքներու տարրաղատութիւնով։ Ամէն գիտութիւններ ալ արդէն մինչեւ իրենց կազմակերպութեան նախնական պարզագոյն ձեւին մէջ գրուիլը՝ ունեցած են չրջան մը, ուր ներկայացած են մարդոց իրրեւ ցրուած օրէնքներ և խառն ի խառն ու չիմաց ծանօթութիւններ։ Մարդուն դիտող, քննող ու դասաւորող միտքը և գործող ձեռքը միայն կրցած են այդ թափթփածութիւնները ամբողջութեան մը վերածել և ամփոփել զանազան լինչ լինչ ամփոփ ձեւերու և ուսմանութիւններու մէջ։ Բնական է որ մարդը հին դարերու մէջ ունեցած է իր տնտեսական մասնաւոր ըմբռնումները, որոնք սակայն առանձինն և դասաւորուած ամբողջութիւն մը ներկայացնելու վիճակին մէջ չըլլալով՝ գիտական որոշ ճիւղի մը սահմանին դուրս մնացած են։ Սակայն տասնըվեցերորդ դարը, ինչպէս գիտական լինչ լինչ ճիւղերու, նոյնպէս ալ տնտեսական դրութեան մը ձեւը տուած է անոր, իրարու մօտեցնելով այն բոլոր օրէնքները ու պայմանները, որոնք տնտեսական կեանքի մը անպիր դալարութիւնը կը կազմէին։

Տնտեսական գիտութիւնը, իր օրէնքներով ու պայմաններով լուրջ ուսումնասիրութեան առարկայ դարձած է շատ մը ընկերութեան տնտեսագէտներու կողմէ, որոնց մէջ կը նշմարուին պատկառելի դէմքեր և խմաստասէր միտքեր։ Կը մնայ միայն օգտուիլ գիտական այդ աշխատութիւններէն և տնտեսական հանրօգուտ սկզբունքները ժողովրդականացնելու անհատական և հանրային գործունէութիւններուն ուղղաւորութիւնը պատշաճեցնել անոնց։

Մեր մէջ սակայն ամէնէն քիչ ուսումնասիրուած և դրեթէ չհասկցուած գիտութիւն մըն է տակաւին Տնտեսական Գիտութիւնը, որովհետեւ զարգացման պակասը կը թոյլատրէ դեռ որ մեր ժողովուրդը բաղդին վերագրէ ամէն տնտեսական յաջողութիւն և առեւտրական ձեռնարկներէ չատերուն վիժումը կամ ապարդիւն դառնալը՝ դժբախտութեան կամ ձախորդութեան գաղափարովը մեկնէ։ Տնտեսական օրէնքներն ու նոյն իսկ տարրական

ակզբունքները նոյնչափ անձանօթ են մեզ՝ որ մեր աշխատութիւն-
ները անհատական կամ հանրային, չափազանց անխորհուրդ և ան-
գիտակից ակզբնաւորութեան մը և անկշիռ ընթացքի մը ճամբով՝
օգտակար չեն ըլլար մեզ: Տնտեսական կեանքի պայմաններ կը
բացակային դրեթէ միշտ մեր ամէնօրեայ գործունէութիւննե-
րուն մէջ, որոնք քիչ բացառութիւնով անգիտացուցիչ և ապար-
դիւն կը դառնան: Մեր եկեղեցական ու դպրոցական գործերու,
ինչպէս եւ անհատական ապրուստի խնդիրին մէջ՝ ազգս ունք
միշտ տնտեսական սկզբունքներու, որոնք կրնային մեծամեծ օ-
գուտներ ըծայել՝ մեզ ընտելացնելով նպատակաւոր պայմաններու
և տնտեսական յաջողութիւնը ապահովող անյետաձգելի պայման-
ներու: Այսօր մեր անհատական ու հանրային գործերը կը մատա-
կարարուին ա՛յնպիսի եղանակով մը, ուր տնտեսական տրամա-
բանութիւնը կը պակսի և ելմտական խմաստուն ուղղութեան մը
պէտքը կը չեչտուի: Մեր ընտանեկան կեանքին մէջ տիրող թըշ-
ուառութեան գլխաւոր մէկ պատճառը կարելի է համարել հայրե-
րու և տանտիկիններուս անտեսապիտական ուղիղ սկզբունքներու
և խնայողական չանձնարարելի սխալին պակասը, որոնցմէ զրկուելը
կը նշանակէ անվիտակ մնալ ժամանակին պահանջներուն:

Տնտեսական պայմանները քանի՛ խստապահանջ կը դառնան,
կեանքի պայքարը քանի՛ կը սաստկանայ, ա՛յնքան աւելի հզօրա-
պէս կը ցցուի պէտքը տնտեսապիտական ողջմիտ սկզբունքներու,
որոնք հաստատուն հիմը կը ստեղծեն բարոյական, ընկերային,
արուեստական, արհեստական, վաճառականական, գրական և
գիտական կեանքերու մէջ: Հարստութիւններու հայթայթումին և
գոյութեան, անոնց չրջարերութեան և աճումին, օգտակար գոր-
ծածութեան, ապառումին ու վատնումին, այլեւայլ օրէնքներու,
պայմաններուն ուսումը պիտի լուծէր կենսական հարցը պէտքե-
րու լրացման: Սակայն ու պահպանում երկու կարեւոր գործո-
ղութիւններ են, առանց որոնց միութեան՝ որ և է հարստու-
թիւն կարելի չէ կազմել: Միմիայն հարստութիւններ ձեռք բե-
րելու միջոցը բաւական չէր՝ ապահովելու համար անոնց գոյու-
թեան շարունակութիւնը, երբ պահպանող ձեռք մը կամ պահ-
պանելու ու խնամքով գործածելու կարող տէր մը չէր այդ հա-
րըստութիւնները տնտեսողը: Սակայն անանկ լուրջ ու կարեւոր
հարցեր են, որոնց պատասխանը տնտեսական գիտութեան բա-
ժինն էր, սակայն՝ միշտ հետաքրքրական, միշտ ուսումնասիրու-
թեան կարօտ՝ ու միշտ ալ լուսաբանութեան արժանի:

Մարդկային ազգին բարելաւ վիճակը, անոր ապրուստին դիւրաւոր հանգամանքն ու ընդհանուր բարգաւաճումը՝ ընկերաբանութեան նպատակը կը կազմեն։ Քաղաքական Տնտեսութիւնը, իբրև անոր տնտեսական բաժինը, ստանձնած է հոգը հարթելու համար այն գիտական ճամբան, ուրկէ մեկնելու են մարդիկ՝ ունենալու համար իրենց յատուկ տնտեսական կեանքը՝ որուն վրայ կարենան խարխլել արդիւնաւոր գոյութիւն մը։

Մեր գրականութեան մէջ ամէնէն անձանօթ նիւթերէն մին է տնտեսական հարցը։ Եւ քանի որ ժողովուրդներու և անհատներու համար կեանքի ամենէն զօրաւոր հիմը կարելի է համարել տնտեսական կեանքը, կ՚արժէ ուրեմն ուսումնասիրել զայն և իր զանազան օրէնքներուն ու դէպի հիմնական սկզբունքներուն մէջ՝ ճանչցնել հանրութեան ու ընթերցողներու։ Եւրոպական և Ամերիկեան մամուլը Լրագրութեան և մասնագրական Գրականութեան մէջոցներով միշտ կը մշակէ տնտեսագիտական գրականութիւնը, որուն առանձին տեղ և նշանակութիւն տուած է։ Հինէն ի վեր մեծ ընկերաբաններ և տնտեսագէտներ երկար ժամանակ վատնած են՝ ուսումնասիրելու համար Տնտեսական կեանքը, անոր զանազան երեւոյթները, անհատական և հանրային գործունէութիւններու մէջ տնտեսական օրէնքներու կիրառութիւնը, ժողովուրդներու բարգաւաճումը, երկիրներու հարստացումին պայմանները և վերջապէս մէկ խօսքով տնտեսական գիտութիւնը։ Սթուարթ Միլ, Ատամ Սմիթն, Սբէնսըր, Ճօղէֆ Կառլնէ, Ժիտ, Ֆրէտէրիք Պաստիա, Մէննիքօֆ, Րիչարտ Իլայ, Տօքըր, Ֆրանքլին և ուրիշներ կը հանդիսանան տնտեսագիտական խնդիրներու առաքեալները։ Եւ մենք, կը կարծեմ թէ, տակաւին չատ տարիներ պէտք ունինք հետեւելու առաջնորդող միտքերու՝ ո՛չ միայն տնտեսական գիտութեան, ուր համեմատաբար ետ մնացած ենք, այլ և ամեն գիտական ճիւղերու և ոեւելոյթ մէջ ալ։

Ուրեմն անյապաղ կարգով ուսումնասիրել չարք մը Տնտեսագիտական Հարցեր՝ իրենց էական մանրամասնութիւններուն և չհեկեան մասերուն մէջ միայն։

ԳԱԳԻԿ ՕՋԱՆԵԱՆ

Տնօրէն Ազգ. Վարժարանի Մարզուանի

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ՀԱՃՈՒԹԵԱՄԲ կ՚արձանագրենք թէ՝ վեհ. Սուլթանը գնահատելով Հէրէքէի կայսերական Գործարանին ուսագ պաշտօնեայ Սիրուն էֆ. Տիմոնեանի բարւոք և հաւատարիմ ծառայութիւնը, բարեհաճած է Միւթէմայիզի - տահիճանը շնորհել անոր։ Սիրուն էֆ. Տիմոնեան երկար ժամանակէ ի վեր պաշտօնավարութեան մէջ զանուելով յիշեալ հաստատութեան մէջ՝ ամենուն համարումն ու համակրանքը գրաւած է, իբր ուղղամիտ գործունէութեամբ։ Մեր ջերմագին և անկեղծ խնդակցութիւնները ու շնորհաւորութիւնները կը փութանք յայտնել Սիրուն էֆ. Տիմոնեանի, կայսերական այս բարձր գնահատման առթիւ։

ՋԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՏԱՑՈՒՄՔ Միսաք Մեծարենցի բանաստեղծութեանց Բ. հատորը, ՆՈՐ ՏՂԵՐ։ Ծագկատի հեղինակին այս նոր հրատարակութիւնը անտարակոյս պիտի արժանանայ սիրալիր ընդունելութեան։ Գինն է 5 դրուշ։ Կեդրոնատեղի Գրըքճեան Գրատուն։ —ՍՏԱՑՈՒՄՔ նաեւ Գ. Թօլայեանի երաժշտական նոր հեղինակութիւնը, Soirée d'hiver, որուն վրայ դրուատեօք կը խօսուի երաժշտասէր շրջանակաց մէջ։ — ՍՏԱՑՈՒՄՔ նաեւ «Պարտէզ բարոյական եւ գործնական դաստիարակութեան» գիրքը, Տիկին Փ. Հազարապետեանի կողմէ գրուած եւ Զարեհ Ն. Պէրպէրեան ընտիր տպագրութեամբ։ Գինն է 4 դրուշ։ Կեդրոնատեղի վաճառման՝ Զարեհ Պէրպէրեան Տպարան։

— ՊԷՐՈՒԹԻ Ֆրանսական Բժշկական վարժարանի վկայականաց բաշխման հանդէսը կատարուած է, ի ներկայութեան տեղւոյն Ֆրանս. Ընդհ. Հիւպատոսին եւ քննիչ յանձնախումբերու եւ երեք Հայեր ստացած են բժշկական վկայագիր. իսկ դեղագործական ճիւղէն՝ վկայական ստացած է Կեսրաստացի Վահան Է. Վարդանեան։

— ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ մէջ Աւետարանական նոր եկեղեցւոյ մը շինութեան համար կատարուած հանգանակութիւն մը արդիւնաւոր եղած է, եւ յոյս կայ ի մօտոյ շինութեան անհրաժեշտ նախապատրաստութեանց ձեռնարկութեան։

— ԿԷՍԻՈԼՈՒԻ Հայ-Հռովմէականաց Պատր. Փոխ. Տ. Խորէն ծինյ. Պարթեւեան՝ որ Թեմական գործերու կարգադրութեան համար մայրաքաղաքս կը գտնուէր, այս շաբթու ուղեւորեցաւ իր պաշտօնավայրն ի Կէսիպոլու։ Տ. Խորէն ծինյ. Պարթեւեան ուսեալ, զարգացեալ եւ բարեկիրթ եկեղեցական մ'է։ Ցաճախ հրատարակելու առիթն ունեցած ենք իր կրթական ու եկեղեցական բարւոր գործունէութեան յուերը։

— ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսը, յետ Թեմական այցելութեան, վերադարձած է ի Ս. Աթոռ։

— ԵԴԵՍԻԱՅԷ Տ. Փառէն վարդապետ կը գրէ Պատրիարքարան Թէ տակաւին չեն վերջացած առաջնորդական խընդրոյն պատճառաւ ծագած անհամաձայնութիւնը։ Տ. Փառէն վրդ. կը խոստովանի Թէ՝ այս առաջնորդական խնդիրները կարգադրել իւր գործը չէ՝ ինչպէս արդէն ժամանակին մենք ալ դիտել տուինք այս պարագան, եդեսիոյ մեր Թղթակցին գրութիւններէն տեղեկանալով։ Ինչպէս յայտնի է, Պատրիարքարանը վերջերս առժամեայ ժողովոյ մը հաստատութեան համար հրահանգ տուած էր եդեսիոյ Ազգայնոց եւ կը յուսացուի որ ասով վերջ տրուի անհամաձայնութեանց, որոնց պատճառաւ շատ արգահատելի կացութեան մէջ կը գտնուին եդեսիոյ կրթական եւ կրօնական գործերը։

— ՍՂԵՐԴԻ Առաջն. Տեղապահ Տ. Կորիւն Վրդ.ի մասին հետզհետէ գանգատագրեր կը հասնին Պատրիարքարան, Ցիշեալ վարդապետը դրկուած նպաստները փոխանակ վարժարանաց եւ աղքատ ու անոթ տղոց բաշխելու, իր քմահաճոյքին կը գործածէ։ Կորիւն Վրդ. անբաւական եւ անյարմար նկատելով Առաջնորդարանի շէնքը, սկսեր է նորոգել տալ եւ աւելի ընդարձակել։ Պատրիարքարանն արդէն ծանծրացած է այս վարդապետին դրամական պահանջներէն։ Կորիւն Վրդ. հիմակ ալ Լատին Բանէրաներու գործունէութիւնը պատրուակ բռնելով՝ կորիկ գումար մը պահանջեր է դարձեալ։

Պատրիարքարանը զգացուցած է յիշեալ վարդապետին Թէ՝ քիչ մը աւելի խոհեմ եւ զգուշաւոր վարուի եւ ղըրկուած նպաստները գործածէ դպրոցներու եւ կարօտներու։ Կը ծանուցնենք Պատրիարքարանի դիտողութեանց։

— ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Մեծ Նոր Խանի գրասենեակին կից մատարանը կը պատրաստուի մասնաւորապէս « զօնթրօլէօր »ի համար, ուր պիտի հաստատուի Նշան Էֆ. Ղուկասեան։ Գրասենեակ եւ Զօնթրօլէօր իրարու միացած են դուռով մը։

— ՊԱՂԵՍՏԻ Պատր. փոխ. Տ. Սերովբէ Վրդ. Սամուէլեանի դէմ ծանր ամբաստանագիր մը ուղղուած է Ուսումնական Խորհրդոյ, ի մասին կրթական գործոց մէջ վարդապետին գործած զեղծմանց։ Զենք գիտեր Թէ՝ որչափ ճիշդ են այս ամբաստանագրոյն դիտողութիւնը։ Երբեմն գովեստ եւ դուռատիք միայն կը հրատարակէինք Տ. Սերովբէ Վարդ.ի համար, նկատելով Թէ՛ մեզ եւ Թէ՛ Պատրիարքարան զրկուած գիրերը, որոնք ի վեր կը հանէին Սամուէլեան Վրդ ի կրթ. եւ եկեղ. բարւօք պաշտօնավարութիւնը։ Ուսումնական Խորհուրդը սոյն ամբաստանագիրն յանձնեց Ս. Պատրիարքին նկատառման։

— ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ գոհունակութիւն յայտնուած է Խարբերդի Առաջնորդ Դեր. Տ. Խոսրով Ծ. Վրդ. Պէհրիկեանի, արժանավայել ընդունելութեանն համար, զոր ընծայեց Տ. Խոսրով Վարդ. Նորին Ս. Օծութիւն Կաթողիկոս Կոսին ի Խարբերդ այցելութեան ժամանակ։

— ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ ԿՂՂԱՉԿԵԱՆՑԻ, որ բարեյիշատակ Կարապետ եզեանցի մօրաքոյրն է, հոգւոյն համար ամսոյս 1ին Կարնոյ Մայր եկեղեցւոյ մէջ պաշտօն կատարուած է հանդիսաւորապէս, ի ներկայութեան Սանասարեան վարժարանի Հոգաբարձութեան, ուսուցչական մարմնոյն եւ աշակերտութեան։ Տիկին Մարիամ կաղապիեանց ի կենդանութեան 15,000 րուպլի նուիրած է Սանասարեան վարժարանի։

— ԱՄԱՍԻԱՅ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ Ծ. Վրդ. Օտապաշեան ծանուցած է Պատրիարքարան Թէ՝ Կեդրոնական Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ քաղաքէն հեռացուցուած է Տ. Տաճատ քահանան, որ այժմ Հալզա կը գտնուի։ Սակայն Առաջն. Տեղապահը հարցում ուղղած է Թէ՝ յիշեալը տեղւոյն մէջ (Հալզա) պէ՞տք է պաշտօնավարէ Թէ ո՛չ։ Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ Պատրիարքարանէ գրուեցաւ Թէ՝ պատճառ մը չկայ Տ. Տաճատի տեղւոյն մէջ քահանայագործութեան։

— ԴՊՐԵՎԱՆՈՒՅ Ներքին Տեսուչ Տ. Մեսրոպ Վրդ. Նարոյեան, որուն յանձնուած է Դպրեվանքին մատակարարութեան հոգը, նամակաւ Ս. Պատրիարքին յայտնած է Դպրեվանքին նիւթական խիստ անձուկ վիճակը եւ դարման մը խնդրած է։

— ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ քահանաներէն եղիշէ քահանան, որ երբեմն երբեմն խնդրանքներ կը ներկայացնէ Պատրիարքարանի, այս անգամ ալ իր նիւթական անձուկ վիճակն մէջ բերելով՝ դրամահաւաքութեան կոնդակ մը խնդրած է։ Պատրիարքարանը՝ նկատելով որ յիշեալ քահանան ասկէ առաջ ալ այդ կարգի կոնդակ մը խնդրած եւ առացած է, բացարձակապէս մերժեց քահանային խնդիրը եւ որոշեց զրկել յիշեալին։ — «Թո՛ղ երթայ ապրի իր օձակիցներուն պէս։» Լա՛ւ է այս կարգադրութիւնը։

Արտօնատէր ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ.—Պատասխանատու-Տնօրէն Ս. ՋԼՕՄԼՂՃԵԱՆ
Տպագր. ՋԱՐԵՀ Ն. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԼՐԱԳՐՈՑՍ

Պոլսոյ համար, Տարեկան	50 Ղրուչ
Գաւառաց համար, Տարեկան	54 Ղրուչ
Արտասահմանի համար, Տարեկան	12 Ֆրանք

Թղթատարութեան ծախքը հրատարակչատան վրայ։

Լրագրոյս բաժանորդագրութիւնը ԲԱՅԱՐԶԱԿԱՊԵՍ ԿԱՆԽԻԿ է։

Կ'ընդունուին նաև Վիցամսեայ և Եռամսեայ բաժանորդագրութիւնք, համեմատական գիներով։

Հատը 40 փարայ։

Խմբագրութեանս ղրկուած ձեռագիրք, հրատարակուին կամ ոչ, ետ չեն դարձուիր։

Կ'ընդունուին նաև ծանուցումներ դիւրամատչելի պայմաններով։

Մարտիրոս Արայճեան

Հաւատամոյի նամակադրոշմի վաճառական, հաւաքիչ
եւ կեդրոնացուցիչ

ՀԱՒԱՏԱՄՈՅԻ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐՈՒ ՍԻՐՈՒՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Ահաւասի՛կ կարեւոր յայտարարութիւն մը նամակադրոշմներու գնման, վաճառման և գնահատութեան համար։

Եթէ վաճառել ուզուած հաւատքածոյի նամակադրոշմներ ունիք, դիմեցէք Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, աւստրիական նամակատան ետեւի կողմը եւ Թոմիսիոն խանի կից, Տէմիր խան, թիւ 25 սենեակը, Մարտիրոս Էֆ. Արայճեանի, որ գոհացուցիչ գիներով կը գնէ զանոնք։ Եթէ նամակադրոշմի հաւաքիչ էք և կը փափագիք բեմ հաւաքածոն ճոխացնել՝ դիմեցէք դարձեալ Մարտիրոս Էֆ. Արայճեանի, որ դիւրամատչելի գիներով կը վաճառէ ամէն տեսակ հաւաքածոյի նամակադրոշմներ։ Այս գործողութիւնները թղթակցութեամբ ալ կրնան կատարել։ Անոնք որ նամակադրոշմ ունին և կը փափագին վաճառել, իրենց ունեցած դրոշմներուն բոլոր տեսակներուն իւրաքանչիւրէն երեք նմոյշ՝ մէկական հատ թղթի մը վրայ կարգաւ պէտք է փակցունեն, զատ զատ քանակութիւններն անոնց վրայ գրելով և յանձնարարեալ նամակով պէտք է ղրկեն Մարտիրոս Էֆ. Արայճեանի, որ ղրկուած նամակադրոշմներուն ներքեւ վերջին գիները նշանակելով՝ կը վերադարձնէ գանոնք իրենց տիրոջ, որ այսպէսով կը տեղեկանայ իւր ունեցած նամակադրոշմներուն արժէքին և, եթէ ուզէ, իւր նամակադրոշմները ղրկելով, օամ. թղթատան մանտափօսթով փոխարժէքն իսկոյն կ'ստանայ Մարտիրոս Էֆ. Արայճեանէ։ Դրոշմներու նմոյշներ ղրկուած պարագային և կամ դրոշմներու մասին ո՛եւ է հարցման պատասխան ստանալու համար պէտք է փօսթի ծախքն ալ կցել։ Թղթադրոշմ ղրկելու կամ թղթադրոշմի մասին ո՛և է հարցում մ'ընելու ժամանակ լաւ է յանձնարարեալ նամակ գործածել։ Մարտիրոս Էֆ. Արայճեան կ. Պոլսոյ յաճախորդաց կ'այցելէ նամակադրոշմներու գնման եւ վաճառման համար, եթէ յաճախորդները կանխաւ իրենց հասցէն եւ փափագն յայտնեն քարտ փօսթալովմը։

Առանց ո՛և է փոխարինութեան՝ նամակադրոշմներու գնահատում։

Մարտիրոս

ԵԹԷ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻՔ

քաուչուէ կնիքներու, չիք այցաքարթերու կամ ո՛և է տպագրական յանձնարարութեան, ինչպէս նամակագլուխ, պահարան, հաչուեցուցակ, մուրհակ եւն. եւն.

Դիմեցէք ՍՏԵՓԱՆ ՏԻՎԼԻԹԵԱՆ *Տունը*

Պոլիս Էսկի-Զապթիէ Պաղտաս Օթելին տակը թիւ 55

100 *այցաքարթ*	8	*դրուշ*
1 *լեզուէ քաուչուչ կնիք*	8	»
2 *կամ* 3 *լեզուէ քաուչուէ կնիք*	10	»

Բօստի ծախքը գնողին վրայ 4—1

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ազգային, գրական եւ քաղաքական.— *Բաժանորդագրութիւն տարեկան կ. Պոլսոյ համար* 80 *դրչ., վեցամսեայ* 45 *դրչ, գաւառներու համար տարեկան* 108 *դրչ., վեցամսեայ* 60 *դրչ., օտար երկիրներու համար տարեկան* 35 *ֆր., վեցամսեայ* 20 *ֆր.։ Ձեռքէ վաճառուի' տասը փարա։* ԱՐԵՒԵԼՔ *հրապարակ կ'ելլէ ամէն օր, կէս օրին, խնամեալ բովանդակութեամբ, բնաիր յօդուածներով, թարմ լուրերով ու նորագոյն տեղեկութիւններով։* ԱՐԵՒԵԼՔ, *իր վերակազմուած խմբագրութեամբ եւ իր կարող աշխատակիցներով, առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ տեղական հայ մամուլին մէջ։ Իր առաւելութիւններէն մէկն է* ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ *ըլլալու հանգամանքը, որով իր բնթերցողներուն կը ներկայացնէ պարբերաբար, Ծանօթ Դէմքեր եւ երբեմն ալ տեսարաններ։ Ոչ նուազ կը գնահատուին իր մասնագիտական յօդուածները, եկեղեցական, կրթնական, տնտեսական-տեղեկատուական, երկրագործական, եւայլն, բաց ի գրական, բանաստեղծական գրուածքներէ, օրուան տեսութիւններէ, եւն.։* ԱՐԵՒԵԼՔԻ *վերաբերեալ ամէն գրութիւն ու բաժանորդագին պէտք է ուղղել Տէր և Տնօրէն Գարեգին Էֆ. Պօյաճեանի հասցէին, Ղալաթիա, Մահմուտիէ Ձաւտէսի, ուր հաստատուած են Թերթին Տպարանն և Խմբագրատունը։*